

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) C. Vârlan
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Ala Cobăneanu
Luiza Gafton
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Platon Maria,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea
Municipală „Regia Comunal-Locativă or.Cricova” împotriva Mariei Platon, intervenient
accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „CET-2” privind încasarea datoriei,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2018, prin care s-a
respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de Platon
Maria,

c o n s t a t ă :

La 07 iulie 2015, Întreprinderea Municipală „Regia Comunal-Locativă or.
Cricova” s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată împotriva
Mariei Platon intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „CET-2”
solicitând încasarea sumei de 1634,96 de lei cu titlu de datoriei pentru prestarea
serviciilor locativ comunale și 270 de lei cu titlu de taxă de stat.

În cadrul examinării cauzei în fond, reclamantul și-a majorat pretențiile și a
solicitat încasarea sumei de 2605,52 de lei cu titlu de datoriei pentru prestarea serviciilor
locativ comunale, 270 de lei cu titlu de taxă de stat și 6,95 de lei cu titlu de cheltuieli
poștale pentru citare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 24 august 2017, cererea
de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Municipală „Regia Comunal-
Locativă or. Cricova” împotriva Mariei Platon intervenient accesoriu Societatea cu
Răspundere Limitată „CET-2” privind încasarea datoriei, s-a admis.

S-a încasat de la Platon Maria în beneficiul Întreprinderii Municipale „Regia
Comunal-Locativă or. Cricova” suma de 2605,52 lei cu titlu de datorie pentru prestarea
serviciilor locativ comunale, 270 de lei cu titlu de taxă de stat și 6,95 de lei cu titlu de
cheltuieli poștale pentru citare, în total suma de 2882,74 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 20 octombrie 2017, Platon Maria

a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 24 august 2017, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii menționate supra și pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Municipală „Regia Comunal-Locativă or. Cricova”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2018, s-a respins cererea apelantului cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal de declarare a apelului.

La 06 aprilie 2018, Platon Maria a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2018, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, nefiind interpretat corect temeiul juridic, motivele și argumentele invocate în cererea de repunere în termenul de declarare a apelului.

Hotărârea instanței de fond a fost adoptată cu încălcări de procedură, care nu au fost luate în considerație de către instanța de apel.

Recurentul susține că nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, iar cu hotărârea instanței de fond a făcut cunoștință la 11 octombrie 2017, în momentul când s-a reîntors de peste hotarele țării. Instanța de fond a expediat copia dispozitivului prin poștă, însă aceasta a fost recepționată de către o persoană terță și nu de către Platon Maria.

Din motiv că nu a fost pe teritoriul țării, nu a putut cunoaște despre data și ora ședinței stabilite, nu a recepționat nici o citație și ca rezultat nu a putut să își apere interesele, drepturile în cadrul examinării procesului de judecată.

În opinia recurentului instanța de apel nu a dat o calificare corectă probelor din dosar, nu a apreciat toate probele în ansamblu din punct de vedere a concludenței, utilității și coroborării acestora, în coraport cu circumstanțele de fapt.

Susține că instanța de apel nu a examinat cererea de repunere în termen conform situației existente de fapt și a argumentelor invocate de către apelant, iar reieșind din prevederile art.13 al Convenției CtEDO recurentului i s-a încălcat dreptul al un recurs efectiv, art.20 din Constituția Republicii Moldova, art. 5 Codul de procedură civilă.

Consideră că prin soluția emisă de către instanța de apel i se încalcă grav principiul accesului liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției CEDO.

Prin referința depusă la 10 mai 2018, Întreprinderea Municipală „Regia Comunal-Locativă or. Cricova” a menționat că instanța de apel a respectat normele procesual civile, fiindu-le asigurate ambelor părți toate posibilitățile de a se folosi de drepturile procesuale, iar soluția de restituire a apelului depus de Platon Maria, este întemeiată. A solicitat respingerea recursului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea la 15 februarie 2018.

Potrivit prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de comunicare, nr.3186, instanța de apel a expediat participanților la proces copia încheierii la 16 martie 2018, însă la materialele dosarului lipsește dovada legală de recepționare. În recurs recurentul susține că a primit încheierea la 28 martie 2018.

Cererea de recurs a fost înregistrată la 06 aprilie 2018, respectiv recursul este depus în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.426 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor dosarului, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Cu referire la argumentele recurentului privind încălcarea dreptului la justiție prin restituirea apelului, se reține următoarele.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform actelor din dosar se reține că la 24 august 2017, instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești pe cauza dată.

La pronunțarea dispozitivului, pârâta Platon Maria nu a fost prezentă.

Potrivit scrisorii de comunicare a instanței, tot la aceeași dată pârâtei i-a fost expediat dispozitivul hotărârii judecătorești, prin intermediul oficiului poștal (f.d.53).

La 20 octombrie 2017, Platon Maria a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24 august 2017.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de **30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii**, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declare a apelului, pentru apelant a expirat la **25 septembrie 2017**.

Conform alin. (3) art.362 Codul de procedură civilă repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Respectiv, conform art.116 Cod de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel corect a constatat că cererea de repunere în termenul de apel este neîntemeiată.

Argumentul recurentului precum că nu a fost prezentă la examinarea cauzei în fond, iar copia dispozitivului a fost recepționată de către o terță persoană și nu de către

Platon Maria din care motiv nu au avut posibilitatea de a ataca hotărârea în termen, Colegiul îl consideră neîntemeiat.

Din materialele dosarului, Colegiul reține că în ședința de judecată din 06 februarie 2017, Platon Maria a fost prezentă, fiind amânată pentru 08 mai 2017, ultima s-a contrasemnat că cunoaște despre amânarea examinării cauzei.

Dat fiind faptul că ziua de 08 mai 2017, prin hotărârea Guvernului nr. 252 din 26 aprilie 2017, a fost declarată zi liberă, ședința de judecată a fost fixată pentru 20 mai 2017.

La 20 mai 2017, ședința de judecată la fel, nu a avut loc, fiind amânată pentru 24 august 2017.

La 24 august 2017, instanța de fond constatând citarea legală a participanților la proces, a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces neprezenți și a adoptat hotărârea.

Codul de procedură civilă reglementează la art. 102 alin. (4¹) că participanții la proces ***înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.***

Reieșind din norme de drept citată supra, Platon Maria odată ce a fost citată legal și prezentă în ședința de judecată nu mai este în drept să invoce motive de necitarea, or, fiind parte cointeresată în examinarea cauzei, trebuia ca în termeni rezonabili să se intereseze de soarta dosarului, iar în cazul în care nu a fost de acord cu soluția instanței de fond să îndeplinească în termen actul de procedură, adică să declare apel în termenul stabilit de art. 362 din Codul de procedură civilă.

În acest context, susținerile recurentului precum că din motiv că s-a aflat peste hotarele țării a cunoscut despre hotărârea judecătorească din 24 august 2017, abia la 10 octombrie 2017, sunt nejustificate și neîntemeiate și nu au decât scopul de induce în eroare instanța de judecată.

Colegiul constată că instanța a expediat pârâtei copia dispozitivului la adresa existentă la materialele dosarului, iar Platon Maria fiind prezentă în cadrul ședinței de judecată din 06 februarie 2017, nu a comunicat instanței o altă adresă de corespondență sau despre plecarea sa peste hotarele țării.

Așadar, instanța a comunicat pârâtei actele de procedură în termenul prevăzut de art.236 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Potrivit art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din analiza art.113 Cod de procedură civilă rezultă că odată cu împlinirea termenului se produc și efectele încetării posibilității de a mai folosi dreptul de atac asupra hotărârii.

Așadar, termenele procedurale prin existența lor nu fac altceva decât să asigure certitudinea drepturilor și stabilitatea raporturilor juridice, fapt ce duce în mod evident la respectarea principiului legalității, pe de o parte, și a interesului părților de a-și pregăti temeinic apărarea, astfel încât să nu fie supuse unor sancțiuni severe, pe de altă parte.

Decăderea reprezintă sancțiunea procesuală ce constă în pierderea dreptului privitor la declararea unei căi de atac sau la îndeplinirea unui alt act de procedura, neexercitat în termenul prescris de lege.

Determinarea duratei termenelor și sancțiunea nerespectării acestora este foarte legată de termenul rezonabil al procedurilor judiciare impus de art. 6 § 1 din Convenția europeană a drepturilor omului .

Potrivit jurisprudenței CtEDO dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Art.116 alin.(4) Codul de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, *la caz nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.*

Corect a reținut instanța de apel că motivele indicate de apelant nu sunt de natură de a repune în termenul de declarare a apelului.

Astfel, depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 24 august 2017, la 20 octombrie 2017, demonstrează o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

Colegiu reține că pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a apelului, partea trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința sa, deci a unei împrejurări care să excludă culpa părții respective, însă se constată contrariul.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs notează că instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de Platon Maria, deoarece apelanta a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Având în vedere cele expuse, încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2018, este întemeiată și legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept procedural și urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A respinge recursul declarat de Platon Maria.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2018, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Municipală „Regia Comunal-Locativă or. Cricova” împotriva Mariei Platon intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „CET-2” privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

judcători

Luiza Gafton

Dumitru Mardari